

UČEBNÉ OSNOVY

Cudzie jazyky pre SOŠ a pre 4 – ročné SOU (anglický, francúzsky, nemecký a ruský)

Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 1.8.2003 pod číslom 6174/2003 – 092 s platnosťou od 1. 9. 2003, začínajúc 1. ročníkom štúdia.

Učebné osnovy z cudzích jazykov pre SOŠ a pre 4-ročné SOU

1.- 4. ročník 3 hodiny týždenne

1. Úvod

Učebné osnovy z cudzích jazykov odrážajú najnovšie zmeny v ponímaní výučby cudzieho jazyka na stredných odborných školách. Ich prioritnou úlohou je umožniť absolventom stredných odborných škôl aktívne zvládnuť jazykové zručnosti a vedomosti. Jazykové vyučovanie vytvára a podporuje spoločenskú, individuálnu a profesionálnu spôsobilosť dorozumieť sa a komunikovať v cudzom jazyku najmä v reálnych podmienkach a tým slúži rozvoju osobnosti a umožňuje sa lepšie uplatniť na domácom i zahraničnom trhu práce.

2. Ciele

Prvotný cieľ jazykového vyučovania je komunikatívny cieľ, t.j. osvojenie si komunikatívnej kompetencie s cieľom rozvíjať všetky štyri rečové zručnosti. Vyučovanie cudzieho jazyka má podstatný význam pre rozvoj interkultúrnej komunikačnej schopnosti, k vzájomnému porozumeniu medzi národmi a toleranciu k iným kultúram prostredníctvom poznatkov z rôznych oblastí života. Okrem toho vyučovanie cudzích jazykov formuje kritické myslenie, myšlienkovú a rečovú tvorivosť, motiváciu žiakov k dosiahnutiu čo najvyššej jazykovej úrovne, samostatnosť v učení sa a zodpovednosť za študijné výsledky.

3. Obsah

Obsahom výučby cudzích jazykov je systematické formovanie, rozvíjanie a sústavné prehĺbovanie zručností, vedomostí a návykov zameraných na tieto oblasti:

- rečové zručnosti
- jazykové funkcie
- tematické okruhy
- jazykové prostriedky.

Žiaci majú nadobudnuté všeobecné vedomosti a zručnosti aplikovať a rozširovať o odbornú terminológiu v súlade s odborným profilom absolventa.

3.1. Rečové zručnosti

Táto kapitola kladie dôraz na základné požiadavky týkajúce sa rečových zručností – počúvania s porozumením, čítania s porozumením, ústneho prejavu, písomného prejavu a mediačných zručností (tlmočenie a preklad). Každá zručnosť je charakterizovaná samostatne pre 1.,2. ročník a 3.,4. ročník.

1., 2. ročník

POČÚVANIE

- porozumieť bežným, jednoducho formulovaným výpovediam
- porozumieť podstatným informáciám v krátkych textoch na počúvanie ako aj v jednoduchých rozhovoroch o bežných témach
- určiť tému a hlavnú myšlienku vypočutého textu
- porozumieť podstatným obsahovým detailom v jednoduchých výpovediach
- zachytiť špecifické informácie z počutého textu
- porozumieť jednoduchým návodom a pokynom k činnosti

ČÍTANIE

- naučiť sa získavať potrebné informácie z krátkeho jednoduchého textu (skimming, scanning)
- pochopiť hlavnú myšlienku jednoduchého textu
- porozumieť hlavnému zámeru bežne používaných nápisov a vývesných štítov
- porozumieť krátkym, jednoduchým textom s obrazovou informáciou (príbeh v obrázkoch, komiks, knižná ilustrácia)
- odhadovať význam neznámych slov na základe kontextu
- pochopiť obsah textu aj bez znalosti niekoľkých slov
- porozumieť úryvkom z jednoduchej poviedky
- upevňovať techniky efektívneho čítania
- začať chápať vzťahy medzi časťami kontextu pomocou lexikálnych a gramatických prostriedkov

ÚSTNY PREJAV

- vedieť sa primerane vyjadriť k témam týkajúcim sa každodenného života
- zapojiť sa do dialógov v bežných každodenných situáciách
- jednoduchým jazykom opísať ľudí, miesta, predmety a momenty z vlastného života
- zdokonaľovať zručnosti potrebné na bežnú komunikáciu (začať, udržiavať, prerušiť, ukončiť rozhovor)
- naučiť sa zostaviť osnovu a rozprávať podľa osnovy
- reprodukovať krátky prečítaný text
- prerozprávať krátky príbeh na základe vypočutého textu
- získať a sprostredkovať krátke informácie o súčasných, minulých a budúcich udalostiach, zážitkoch a pozorovaniach
- jednoducho opísať svoje želania a záujmy
- vymieňať si informácie o predvídateľných každodenných situáciách
- porozumieť krátkym, jednoduchým pokynom a návodom

PÍ SOMNÝ PREJAV

- správne používať osvojené lexikálne, gramatické a syntaktické prostriedky v písomnom prejave
- písanie poznámok v súvislosti s aktivitami pri čítaní a počúvaní s porozumením
- písanie krátkych diktátov na precvičovanie počúvania s porozumením a pravopisu
- vedieť napísať súkromný list (v rozsahu 50 - 70 slov) a opísať miesto a osobu (priateľov, rodinných príslušníkov, seba ...)
- osvojiť si kompozičné postupy: opis, rozprávanie, inštrukcia.
- naučiť sa samostatne si pripraviť koncept.
- naučiť sa členiť písomný prejav do odsekov.
- naučiť sa napísať jednoduchšie útvary úradného štýlu (list so žiadosťou o informácie) a vyplniť základné úradné tlačivá. (napr. jednoduchý osobný dotazník, prihlasovací lístok v ubytovni a pod.)
- naučiť sa podrobnejšie opísať predmet, osobu, využívajúc prídavné mená a prídavné podstatné mená, jednoduchšie vetné konštrukcie.
- popísať bezprostredné okolie

- vyplniť formulár (meno, adresa a. i.)
- písomne vyjadriť predtým ústne sformulovaných jednoduchých informácií, želaní, záľub a pocitov v krátkych vetách a textoch
- preformulovať texty (písomné úlohy na základe textov)
- písomne spracovať dialógy a texty

V rámci nácviku písomného prejavu sa odporúča napísať 2 kontrolné slohové práce v danom ročníku (jedna za polrok)

- *súkromný list* (podľa osnovy pripravenej učiteľom)
- *opis miesta* (na základe vizuálneho podnetu - obrázku)
- *opis osoby* (priateľ, rodinný príslušník, známa osobnosť)
- *jednoduchý príbeh* v minulom čase (napr., podľa série obrázkov).

Kontrolná slohová práca sa má písať na dvoch vyučovacích hodinách (na prvej hodine si žiak pripraví koncept a na druhej hodine pracuje s konceptom a vypracuje čistopis). Žiaci môžu používať slovník.

Predpokladom úspešného zvládnutia kontrolnej slohovej práce je dôsledný nácvik súvislého písomného prejavu a príprava konceptu podľa pokynov učiteľa.

3., 4. ročník

POČÚVANIE

- aktívne používať stratégie efektívneho počúvania, napr. globálne porozumenie textu, porozumenie špecifických informácií, porozumenie niektorých kľúčových slov v texte a pod.
- vedieť pri počúvaní rozlíšiť základné a rozširujúce informácie
- vedieť pochopiť úmysel hovoriaceho
- vedieť zachytiť logickú štruktúru textu
- po vypočutí krátkeho príbehu tvoriť hypotézy, čo bude nasledovať
- vedieť porovnávať a analyzovať získané informácie

ČÍTANIE

- aktívne využívať techniky efektívneho čítania.
- porozumieť sledu faktov a udalostí v krátkom literárnom útvare a hlavným častiam dlhšieho vecného textu, napísaným jednoduchým jazykom
- získať konkrétne informácie z bežne používaných textov (prospekty, inzeráty, jedálne lístky a. i.) a z iných zdrojov
- zaujať stanovisko k prečítanému textu
- rozlišovať podstatné a nepodstatné informácie v texte
- vedieť kriticky zhodnotiť prečítaný text a zaujať stanovisko (súhlasné, nesúhlasné)
- porozumieť vyjadreniam názorov, odôvodneniam a argumentáciám v jasne štruktúrovaných textoch
- získať konkrétne informácie z odborného alebo mediálneho textu
- vedieť priradiť a porovnať informácie z rôznych textov

ÚSTNY PREJAV

- aktívne sa zúčastňovať rozhovorov na bežné témy a na témy týkajúce sa vlastných záujmov, jednoduchými vyjadreniami, opismi, vysvetleniami alebo názormi bez predchádzajúcej prípravy
- vedieť získať a sprostredkovať informácie o prítomných, minulých a budúcich udalostiach
- súvislo opísať skúsenosti a udalosti
- dokázať vyjadriť vlastný názor a odôvodniť ho
- rozvíjať prezentačné schopnosti študentov napr. pri prezentácii projektu
- kompetentne používať osvojené zručnosti ústneho prejavu s využitím zložitejších vetných štruktúr, slovnej zásoby a gramatických konštrukcií
- vedieť predniesť krátky prejav na danú tému (aj odbornú) (max. 3 minúty)
- zvyšovať náročnosť na ústny prejav, čo sa týka obsahu (témy, situácie) aj formy
- vedieť popísať očakávania, nádeje, ciele
- vedieť prebrať iniciatívu počas rozhovoru
- všímať si neverbálnu komunikáciu a snažiť sa ju správne interpretovať
- zreprodukovať obsah, napr. poviedky, filmu a. i.
- prezentovať jednoduchú projektovú prácu vo svojom odbore

PÍ SOMNÝ PREJAV

- zdokonaľovať zručnosti špecifické pre písomný prejav, s využitím lexikálnych jednotiek (napr. synonymá, homonymá), uviesť a rozvinúť hlavnú myšlienku a pod.
- kompetentne používať osvojené jazykové prostriedky v písomnom prejave.
- zdokonaľovať výber jazykových prostriedkov (slovnej zásoby a gramatiky).
- vytvoriť krátke, jednoduché texty so súvislými vetami o každodenných aspektoch okolitého sveta (pozorovania, skúsenosti, udalosti)
- vedieť jednoducho sformulovať výpovede o rodine, škole, životných pomeroch, vlastných aktivitách a záujmoch
- napísať poznámky bezprostredne po vypočutí alebo prečítaní textu
- vedieť zostaviť jednoduchú osnovu odborného textu podľa učebného odboru a stručne rozvinúť jednotlivé body osnovy

Odporúča sa napísať 2 kontrolné slohové práce v ročníku (jedna za polrok):

1. *úradný list* na základe východiskového textu (inzerát, brožúrka, leták)
2. *vyrozprávať príbeh* na základe vizuálneho podnetu (snažiť sa o maximálne využitie osvojených jazykových prostriedkov).
3. *opis jednoduchého pracovného postupu*
4. *krátka kompozícia* s vyjadrením vlastného názoru s možnosťou výberu z niekoľkých navrhnutých tém (120 - 150 slov).

Odporúča sa písať kontrolnú slohovú prácu na dvoch vyučovacích hodinách (na prvej hodine si žiak pripraví koncept, na druhej hodine na základe konceptu vypracuje čistopis). Žiak môže používať slovník.

MEDIAČNÉ REČOVÉ ZRUČNOSTI v ústnom a písomnom prejave

Mediačné rečové zručnosti neslúžia na vyjadrenie postoja či názoru hovoriaceho, ale na sprostredkovanie komunikatívneho odkazu medzi komunikujúcimi, ktorí nemôžu komunikovať priamo, napr. s užívateľmi rôznych jazykov.

- Vedieť voľne preložiť či pretlmočiť základné informácie z vypočutého a prečítaného textu.

3.2. Jazykové funkcie

1. Kontaktné rečové funkcie

Žiaci sa vedia primeraným spôsobom:

- pozdraviť a reagovať na pozdrav
- predstaviť seba aj iných
- vyjadriť aj prijať pozvanie
- rozlúčiť sa
- ospravedlniť sa a prijať ospravedlnenie
- vyjadriť blahoželanie

2. Regulačné rečové funkcie

Žiaci vedia:

- poďakovať
- poprosiť o niečo
- požiadať o radu a poradiť
- vyjadriť požiadavku, príkaz
- vyjadriť súhlas/ nesúhlas
- vyjadriť možnosť, nevyhnutnosť, zámer
- vyjadriť istotu / neistotu

3. Hodnotiace rečové funkcie

Žiaci dokážu:

- vyjadriť vlastný názor / stanovisko k niečomu
- vyjadriť radosť / sklamanie
- vyjadriť prekvapenie
- vyjadriť nádej
- vyjadriť nespokojnosť / obavy

4. Informatívne rečové funkcie

- získať a podať informáciu
- vyjadriť priestorové vzťahy: smer, polohu, vzdialenosť, mieru, veľkosť, hmotnosť, objem
- vyjadriť časové vzťahy: presný a približný čas, následnosť dejov, frekvencovanosť
- vyjadriť kvalitatívne javy: počet, množstvo, mieru

3.3. Tematické okruhy

Témy sa orientujú na jednoduché požiadavky všedného dňa, v ktorých je v popredí najmä ústna komunikácia. Sú to najmä situácie orientované témy, ktoré je možné prebrať a stvárniť vo forme každodenných situácií a dialógov, zaradením krátkych a jednoduchých textov na čítanie a počúvanie a jednoduchých písomných aktivít k preberaným témam, prípadne k témam podľa vlastného záujmu.

Úroveň B – základná

1. RODINA

- a) osobné údaje (meno, bydlisko, dátum a miesto narodenia, rodinný stav, profesia)
- b) opis osoby (vzhľad, črty tváre, štýl obliekania, povahové črty)
- c) rodinné vzťahy (členovia rodiny, vzťahy medzi súrodencami, rodičmi a deťmi, starí rodičia, pomoc v rodine, domáce práce, rodinné oslavy)

2. KULTÚRA A UMENIE

- a) múzeá, výstavy, divadlá, kiná, koncerty (počet, druhy, návštevnosť)
- b) známe osobnosti (speváci, herci, režiséri)
- c) návšteva kina alebo divadelného predstavenia - obľúbené žánre

3. ŠPORT

- a) druhy športu (kolektívne, individuálne, letné a zimné, vodné, adrenalínové)
- b) šport, ktorý ma zaujíma (aktívne, pasívne), dôvody
- c) význam športu pre rozvoj osobnosti (fyzické a duševné zdravie, vôľové vlastnosti, fair play)

4. BÝVANIE

- a) môj domov (opis domu, bytu, vybavenie miestností, nábytok, práce v domácnosti)
- b) bývanie v meste a na vidieku (výhody a nevýhody)
- c) ideálne bývanie (vlastné predstavy o bývaní)

5. OBCHOD A SLUŽBY

- a) nákupné zariadenia, obchody, hypermarkety, trhoviská
- b) služby (pošta, banka, polícia, čerpacia stanica)
- c) reklama, personál

6. STAROSTLIVOSŤ O ZDRAVIE

- a) ľudské telo
- b) telesné a fyzické stavy, choroby, návšteva u lekára
- c) zdravý spôsob života (správna životospráva, telesná a duševná hygiena)

7. CESTOVANIE

- a) prípravy na cestu, význam a cieľ cestovania (za prácou, na dovolenku, služobne)
- b) dopravné prostriedky (porovnanie, výhody, nevýhody)
- c) informácie o vlaku, ubytovaní, na recepcii

8. VZDELANIE

- a) školský systém (typy školských zariadení, druh skúšok, organizácia školského roka, klasifikácia, prázdniny)
- b) vyučovanie (trvanie, rozvrh, predmety, prestávky, školské stravovanie, aktivity na hodine)
- c) život študenta (voľný čas, záľuby, mimoškolské aktivity, brigády, priatelia, vreckové)

9. ZAMESTNANIE

- a) typy zamestnania (fyzická práca a duševná práca), voľba povolania, jej motivácia
- b) žiadosť o zamestnanie, životopis, prijímací pohovor
- c) pracovný čas a voľný čas, zdokonaľovanie práce, nové technológie

10. VZŤAHY MEDZI ĽUĎMI

- a) medziľudské vzťahy (v rodine, na pracovisku, v škole, susedské, generačné)
- b) priateľstvo a láska (hodnotový systém, postoje, stretnutia, oslavy)
- c) spoločenské problémy (postihnutí, závislí, bezdomovci)

11. ČLOVEK A PRÍRODA

- a) ročné obdobia, počasie, prírodné katastrofy
- b) fauna (zvieratá v ZOO, domáce) a flóra (záhradkárstvo)
- c) stav životného prostredia (znečistenie zeme, vôd, ovzdušia)

12. VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

- a) život kedysi a dnes (výdobytky vedy a techniky a životná úroveň, prístroje v domácnosti)
- b) pozoruhodné objavy vedy a techniky (rádium, pasterizácia, film, TGV)
- c) veda a technika na pomoc človeku (elektronika, informatika, medicína, telekomunikácie, doprava, stavebníctvo)

13. ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

- a) morálka (správanie sa mladých a starších ľudí, etická výchova v rodine a v škole)
- b) spoločenská etiketa – stretnutia, pozdravy a blahoželanania, etiketa návštev: dôvody a čas, témy rozhovorov, pohostenie
- c) normy a ich porušovanie (morálka a zákon, nedorozumenie a konflikt)

14. KOMUNIKÁCIA A JEJ FORMY

- a) typy komunikácie a jej význam (verbálna, neverbálna, ústna, písomná)
- b) komunikácia v rôznych situáciách (medzi mladými, mladými a staršími, na ulici, v škole, v rodine, v každodennom živote, vo výnimočných situáciách)
- c) moderné formy komunikácie (mobilný telefón, počítač - elektronická pošta, internet)

15. MASMÉDIÁ

- a) typy masovokomunikačných prostriedkov (ich využitie, výhody, nevýhody)
- b) tlač (denná tlač, časopisy, rubriky)
- c) rozhlas, televízia (oblíbené typy programov, sledovanosť)

16. MLÁDEŽ A JEJ SVET

- a) charakteristika mladých (vonkajšia: postava, vlasy, móda, tetovanie, piercing, vnútorná: typické vlastnosti, záujmy)
- b) postavenie mladých v spoločnosti (práva, možnosti štúdia, práca, mladé rodiny)
- c) generačné konflikty (príčiny, prejavy, dôsledky)

17. STRAVOVANIE

- a) jedlá a nápoje počas dňa (raňajky, obed, večera)
- b) stravovacie zariadenia (stravovanie v škole, doma, v reštaurácii)
- c) príprava oblíbeného jedla (nákup surovín, postup pri príprave, servírovanie)

18. ZÁLEUBY VOĽNÝ ČAS A ŽIVOTNÝ ŠTÝL

- a) možnosti trávenia voľného času
- b) organizovaný voľný čas (mimoškolské aktivity, krúžky, brigády)

- c) individuálne záľuby (umenie, kultúra, hudba, knihy, šport, domáce práce, príroda)

19. MULTIKULTÚRNA SPOLOČNOSŤ

- a) zvyky a tradície (cirkevné a štátne sviatky, folklórne tradície a rôzne podujatia)
- b) spolunažívanie ľudí rôznych národností v jednej krajine
- c) zblížovanie kultúr (kontakty kedysi a dnes, významné osobnosti, poznávanie, tolerancia)

20. MESTÁ A MIESTA

- a) dôležité miesta v mojom živote (rodisko, miesto štúdií, trávenia víkendov, prázdnin)
- b) sprevádzanie turistov (privítanie, základné informácie o meste, o možnostiach ubytovania, stravovania, nákupu suvenírov)
- c) turisticky zaujímavé miesta (napr. hrady, zámky, kúpele, jaskyne)

21. OBLIEKANIE A MÓDA

- a) typy odevov (podľa klímy a počasia)
- b) výber a starostlivosť o oblečenie (oblečenie na rôzne príležitosti)
- c) šaty na mieru alebo konfekcia (v obchode s odevmi, u krajčíra)

22. KNIHA – PRIATEĽ ČLOVEKA

- a) knihy, literatúra, čítanie
- b) obľúbený autor a žánre
- c) prečítané dielo spisovateľa krajiny, ktorej jazyk sa učím (život a dielo spisovateľa)

23. VZORY A IDEÁLY

- a) pozitívne a negatívne charakterové vlastnosti, ideálny človek
- b) človek, ktorého si vážim
- c) skutoční a literárni hrdinovia

24. KRAJINA, KTOREJ JAZYK SA UČÍM

- a) poloha a obyvatelia
- b) miesto, ktoré by som navštívil
- c) výnimočnosť, zvyky, tradície a konvencie

25. SLOVENSKO – MOJA VLAST'

- a) poloha a obyvatelia
- b) miesta, ktoré by som odporučil cudzincom
- c) zvyky, tradície, konvencie

Úroveň A – vyššia

1. RODINA

- a) osobné údaje (meno, bydlisko, dátum a miesto narodenia, rodinný stav, profesia)
- b) opis osoby (vzhľad, črty tváre, štýl obliekania, povahové črty)
- c) rodinné vzťahy (členovia rodiny, vzťahy medzi súrodencami, rodičmi a deťmi, starí rodičia, pomoc v rodine, domáce práce, rodinné oslavy)
- d) predstavy o svojej budúcej rodine, partnerovi, bývaní, práci
- e) rodina a spoločnosť (funkcie rodiny, rodina kedysi a dnes, generačné problémy a problémy neúplných rodín, rozvodovosť, nízka pôrodnosť)

2. KULTÚRA A UMENIE

- a) múzeá, výstavy, divadlá, kiná, koncerty (počet, druhy, návštevnosť)
- b) známe osobnosti (speváci, herci, režiséri)
- c) návšteva kina alebo divadelného predstavenia - obľúbené žánre
- d) hudobné, filmové a divadelné festivaly, atmosféra
- e) ďalšie druhy umenia – folklór, maliarstvo, sochárstvo, architektúra - najznámejšie osobnosti

3. ŠPORT

- a) druhy športu (kolektívne, individuálne, letné a zimné, vodné, adrenalínové)
- b) šport, ktorý ma zaujíma (aktívne, pasívne), dôvody
- c) význam športu pre rozvoj osobnosti (fyzické a duševné zdravie, vôľové vlastnosti, fair play)
- d) významné športové podujatia, preteky, olympijské hry
- e) negatívne javy v športe (sláva, peniaze, doping)

4. BÝVANIE

- a) môj domov (opis domu, bytu, vybavenie miestností, nábytok, práce v domácnosti)
- b) bývanie v meste a na vidieku (výhody a nevýhody)
- c) ideálne bývanie (vlastné predstavy o bývaní)
- d) domov a jeho význam v živote človeka (kultúra bývania u nás a v iných krajinách)
- e) problém bývania mladých rodín, kúpa a prenájom bytu, deti na sídliskách

5. OBCHOD A SLUŽBY

- a) nákupné zariadenia, obchody, hypermarkety, trhoviská
- b) služby (pošta, banka, polícia, čerpacia stanica)
- c) reklama, personál
- d) druhy a spôsoby nákupu a platenia (katalógový predaj, splátky, týždenný nákup)
- e) zahraničné výrobky u nás, export slovenských výrobkov

6. STAROSTLIVOSŤ O ZDRAVIE

- a) ľudské telo
- b) telesné a fyzické stavy, choroby, návšteva u lekára
- c) zdravý spôsob života (správna životospráva, telesná a duševná hygiena)
- d) zdravotnícka starostlivosť (prevencia, očkovanie)
- e) štátne a súkromné zdravotníctvo (zdravotné poistenie, odborní lekári)

7. CESTOVANIE

- a) prípravy na cestu, význam a cieľ cestovania (za prácou, na dovolenku, služobne)
- b) dopravné prostriedky (porovnanie, výhody, nevýhody)
- c) informácie o vlaku, ubytovaní, na recepcii
- d) cestovanie kedysi a dnes, cestovanie v budúcnosti
- e) možnosti cestovania do zahraničia

8. VZDELANIE

- a) školský systém (typy školských zariadení, druh skúšok, organizácia školského roka, klasifikácia, prázdniny)
- b) vyučovanie (trvanie, rozvrh, predmety, prestávky, školské stravovanie, aktivity na hodine)
- c) život študenta (voľný čas, záľuby, mimoškolské aktivity, brigády, priatelia, vreckové)
- d) štúdium cudzích jazykov (výmenné pobyty, stáže, jazykové kurzy, au-pair)
- e) vzťah učiteľa k žiakovi a opačne

9. ZAMESTNANIE

- a) typy zamestnania (fyzická práca a duševná práca), voľba povolania, jej motivácia
- b) žiadosť o zamestnanie, životopis, prijímací pohovor
- c) pracovný čas a voľný čas, zdokonaľovanie práce, nové technológie
- d) nezamestnanosť, trh práce, rekvalifikácia, mzda, prac. príležitosti v zahraničí
- e) sociálna starostlivosť, zamestnanosť žien (materská dovolenka, dôchodcovia)

10. VZŤAHY MEDZI ĽUĎMI

- a) medziľudské vzťahy (v rodine, na pracovisku, v škole, susedské, generačné)
- b) priateľstvo a láska (hodnotový systém, postoje, stretnutia, oslavy)
- c) spoločenské problémy (postihnutí, závislí, bezdomovci)
- d) negatívne javy (agresivita, vandalizmus, egoizmus, ľahostajnosť)

- e) možnosti riešenia konfliktov

11. ČLOVEK A PRÍRODA

- a) ročné obdobia, počasie, prírodné katastrofy
- b) fauna (zvieratá v ZOO, domáce) a flóra (záhradkárstvo)
- c) stav životného prostredia (znečistenie zeme, vôd, ovzdušia)
- d) ochrana životného prostredia (národné parky, chránené územia, výchova)
- e) vplyv životného prostredia na život človeka (poľnohospodárstvo, zdravá výživa, agroturistika)

12. VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

- a) *Život kedysi a dnes (výdobytky vedy a techniky a životná úroveň, prístroje v domácnosti)*
- b) pozoruhodné objavy vedy a techniky (rádium, pasterizácia, film, TGV)
- c) veda a technika na pomoc človeku (elektronika, informatika, medicína, telekomunikácie, doprava, stavebníctvo)
- d) zneužitie vedy a techniky (zbrane, závislosti, násilie, konzumná spoločnosť, civilizačné choroby)
- e) človek a veda a technika v budúcnosti (nahradí počítač učiteľa, deti a počítače, únik mozgov)

13. ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

- a) morálka (správanie sa mladých a starších ľudí, etická výchova v rodine a v škole)
- b) spoločenská etiketa – stretnutia, pozdravy a blahoželanía, etiketa návštev: dôvody a čas, témy rozhovorov, pohostenie
- c) normy a ich porušovanie (morálka a zákon, nedorozumenie a konflikt)
- d) prejavy záujmu a pomoci spoluobčanom v núdzi, sponzorstvo a sponzori (dôvody a podoby)
- e) vplyv spoločnosti na rodinu

15. KOMUNIKÁCIA A JEJ FORMY

- a) typy komunikácie a jej význam (verbálna, neverbálna, ústna, písomná)
- b) komunikácia v rôznych situáciách (medzi mladými, mladými a staršími, na ulici, v škole, v rodine, v každodennom živote, vo výnimočných situáciách)
- c) moderné formy komunikácie (mobilný telefón, počítač - elektronická pošta, internet)
- d) jazyk ako dorozumievací prostriedok (výučba svetových jazykov, ich využitie, rozšírenosť a využitie cudzích jazykov)
- e) jazyk štandardný, hovorový, slang, odborný, apod.

15. MASMÉDIA

- a) typy masovokomunikačných prostriedkov (ich využitie, výhody, nevýhody)
- b) tlač (denná tlač, časopisy, rubriky)
- c) rozhlas, televízia (obľúbené typy programov, sledovanosť)
- d) vplyv masmédií na život jednotlivca, rodiny i spoločnosti
- e) reklama a jej vplyv na človeka

16. MLÁDEŽ A JEJ SVET

- a) charakteristika mladých (vonkajšia: postava, vlasy, móda, tetovanie, piercing, vnútorná: typické vlastnosti, záujmy)
- b) postavenie mladých v spoločnosti (práva, možnosti štúdia, práca, mladé rodiny)
- c) generačné konflikty (príčiny, prejavy, dôsledky)
- d) nezdravé javy v živote mladých (násilie, gamblerstvo, drogy)
- e) predstavy mladých o budúcnosti (očakávania, túžby, obavy)

17. STRAVOVANIE

- a) jedlá a nápoje počas dňa (raňajky, obed, večera)
- b) stravovacie zariadenia (stravovanie v škole, doma, v reštaurácii)
- c) príprava obľúbeného jedla (nákup surovín, postup pri príprave, servírovanie)
- d) medzinárodné kuchyne (charakteristika, rozdiely, špeciality)
- e) zdravá kuchyňa (stravovanie detí, návyky, vegetariánstvo, diéty)

18. ZÁLEUBY VOĽNÝ ČAS A ŽIVOTNÝ ŠTÝL

- a) možnosti trávenia voľného času
- b) organizovaný voľný čas (mimoškolské aktivity, krúžky, brigády)
- c) individuálne záľuby (umenie, kultúra, hudba, knihy, šport, domáce práce, príroda)
- d) vplyv zmien spoločnosti na trávenie voľného času (kedysi a dnes)
- e) trávenie voľného času rôznych vekových kategórií

19. MULTIKULTÚRNA SPOLOČNOSŤ

- a) zvyky a tradície (cirkevné a štátne sviatky, folklórne tradície a rôzne podujatia)
- b) spolunažívanie ľudí rôznych národností v jednej krajine
- c) zblížovanie kultúr (kontakty kedysi a dnes, významné osobnosti, poznávanie, tolerancia)
- d) negatívne javy (rasová diskriminácia, netolerancia, vzťah k menšinám)
- e) kultúrne hodnoty iných národov, spolužitie v Európe

20. MESTÁ A MIESTA

- a) dôležité miesta v mojom živote (rodisko, miesto štúdií, trávenia víkendov, prázdnin)
- b) sprevádzanie turistov (privítanie, základné informácie o meste, o možnostiach ubytovania, stravovania, nákupu suvenírov)
- c) turisticky zaujímavé miesta (napr. hrady, zámky, kúpele, jaskyne)
- d) miesto vhodné na oddych a miesto na spoločenské vyžitie
- e) mestá a miesta, ktoré ma lákajú - miesto mojich snov

21. OBLIEKANIE A MÓDA

- a) typy odevov (podľa klímy a počasia)
- b) výber a starostlivosť o oblečenie (oblečenie na rôzne príležitosti)
- c) šaty na mieru alebo konfekcia (v obchode s odevmi, u krajčírka)
- d) móda a vkus (módne trendy, farby, tvorcovia, módne prehliadky)
- e) Šaty robia človeka

22. KNIHA – PRIATEĽ ČLOVEKA

- a) knihy, literatúra, čítanie
- b) obľúbený autor a žánre
- c) prečítané dielo spisovateľa krajiny, ktorej jazyk sa učím (život a dielo spisovateľa)
- d) nositelia Nobelovej ceny za literatúru a ich diela
- e) kríza v čítaní beletrie (príčiny, kupovanie kníh, služby knižníc, inštitútov)

23. VZORY A IDEÁLY

- a) pozitívne a negatívne charakterové vlastnosti, ideálny človek
- b) človek, ktorého si vážim
- c) skutoční a literárni hrdinovia
- d) hrdinom sa človek nerodí, ale sa ním stáva (konanie človeka v krajnej situácii)
- e) ja ako hrdina

24. KRAJINA, KTOREJ JAZYK SA UČÍM

- a) poloha a obyvatelia
- b) miesto, ktoré by som navštívil
- c) výnimočnosť, zvyky, tradície a konvencie
- d) stereotypy a predsudky
- e) zjednotená Európa

25. SLOVENSKO – MOJA VLAST'

- a) poloha a obyvatelia
- b) miesta, ktoré by som odporučil cudzincom

- c) zvyky, tradície, konvencie
- d) stereotypy a predsudky
- e) miesto Slovenska v zjednotenej Európe

TÉMY Z OBLASTI ODBORU:

Profil žiaka každej strednej odbornej školy vyžaduje zvládnutie základnej odbornej terminológie, prácu s odborným textom a jednoduchú komunikáciu so zameraním na odbor, ktorý študuje. Obsah a rozsah z oblasti študijného odboru je variabilný a vychádza z celkovej koncepcie zamerania jednotlivých škôl a odborov. Výber a obsah jednotlivých tém prebieha na základe konzultácií a medzipredmetových vzťahov s príslušnými odborníkmi v jednotlivých študijných odboroch.

3.4. Jazykové prostriedky Anglický jazyk

1. Lexika

1.1. Aktívna slovná zásoba

- aktívna (produktívna) slovná zásoba v rozsahu 2000 slov a pasívna (receptívna) v rozsahu 400 slov
- osvojenie si aspoň 200 lexikálnych jednotiek v jednom odbore podľa vlastnej profesijnej orientácie
- používanie primeraných lexikálnych prostriedkov zodpovedajúcich formálnemu prejavu
- viacvýznamové slová v rôznych kontextoch
- synonymá
- homonymá, napr.: bear (podstatné meno) – bear (sloveso)
- antonymá (hard-working – lazy, buy – sell, tall – short)
- rozlišovanie homofónov v grafickom prejave napr. *their – there, where – were, meet – meat*
- základné frázové slovesá napr. come, get, take, go, put, look

1.2 Slovníky

- dvojjazyčné a výkladové slovníky

1.3. Rozdiely v slovnej zásobe britskej a americkej angličtiny (slovná zásoba: taxi – cab, sweets – candy, underground – subway, flat – apartment, film – movie)

1.4 Tvorenie slov

- základné spôsoby tvorenia slov – konverziou napr., *to call (volať) – a call (volanie), head (hlava) – to head (stáť na čele)*, skladaním – napr. *newspaper*, odvodzovaním napr. *unknown, speaker, traveller, hostess*, skracovaním napr. *examination – exam.* a skratkami

2. Morfológia

2.1 Podstatné mená

- gramatická kategória čísla podstatných mien: jednotné, množné číslo (pravidelné aj nepravidelné)
- počítateľné a nepočítateľné podstatné mená
- neurčitý člen napr. *a boy, a year*
- určitý člen napr. *the Browns, the same day*
- nulový člen člen napr. *lunch, English, Saturday*
- rod podstatných mien (mužský, ženský, stredný)
- pád podstatných mien – nominatív napr. *a boy, the boy*, genitív napr. *the boy's, of the boy*, datív – *the boy, to a boy*, akuzatív – *the boy, a boy*

2.2 Prídavné mená

- stupňovanie – pravidelné napr. *short, shorter, shortest*, opisom napr. *interesting – more interesting – the most interesting*, nepravidelné napr. *good - better - the best*
- predložkové väzby, napr. *be afraid of, angry with, careful about*
- porovnávanie, napr. *as big as, bigger than, the biggest of/in*
- zložené prídavné mená, napr. *good-looking, hard-working, well-known*

2.3 Zámená

- osobné – *I, you, he, they...*
- prívlastňovacie – prívlastkové *my, your, his* a samostatné napr. *mine, your, its...*
- zvrtné a zdôrazňovacie *myself, himself, yourselves...*
- recipročné napr. *one - another, each - other*
- ukazovacie napr. *this – these, that - those*
- opytovacie *what, which, who, whose...*
- neurčité zámená *one, all, each, either, much, many, none, both, little, else*
- vzťahné napr. *who, whose, which, that, as*

2.4 Číslovky

- základné, radové, násobné
- základné početové výrazy, napr. *plus, minus, times, divided by, multiplied by*
- udávanie času, napr. *1:15 a.m/p.m*
- dátum, napr. *(on) the twenty-first of August, 2000*

2.5 Príslovky

- príslovky času a častosti deja napr. *already, always, seldom, since*
- príslovky miesta napr. *here, there, inside, nowhere*
- príslovky spôsobu a miery napr. *almost, well, slowly, fluently*
- tvorenie prísloviak – odvodzovaním
- stupňovanie prísloviak – jednoslabičné príslovky napr. *hard – harder – hardest*

2.6 Slovesá

- určité slovesné tvary:
 - plnovýznamových slovies,
 - pomocných slovies - *be, shall, will, would, should*
 - modálnych slovies - *can, may, must, need, used to, to be able to, to be allowed to, have to*
- neurčité slovesné tvary:
 - participium prítomné napr. *living, speaking, being* a minulé (pravidelných aj nepravidelných slovies) napr. *lived, spoken*
 - gerundium napr. *living, speaking, having asked*
- slovesné podstatné meno napr. *savings, endings*
- neurčitok prítomný napr. *to ask* a minulý napr. *to have asked*
- slovesné časy (jednoduché aj priebehové): prítomné, minulé, budúce, predprítomné
- slovesný rod: trpný a činný
- slovesný spôsob: oznamovací, rozkazovací napr. *Be quiet., Don't be silly.*, podmieňovací
- prítomný napr. *we would ask, they would come*
- tvary nepravidelných slovies (začiatočníci minimálne 60 slovies, pokročilí spolu minimálne 90)
- otázka a zápor v daných slovesných časoch
- skrátené slovesné tvary v jednotlivých slovesných časoch

2.7 Predložky

- jednoduché napr. *in, of, to, with, after*, zložené napr. *without, outside, into* a viacslovné napr. *in front of, in spite of, according to*
- viacvýznamovosť predložiek (miesta, času)

2.8 Spojky

- prirad'ovacie napr. *and, as well as, both ... and* a podrad'ovacie spojky napr. *that, as, because*, a spájacie výrazy napr. *firstly, then, next* a pod.

3. Syntax

3.1 Slovosled

- pevný slovosled v oznamovacej vete
- základné zvláštnosti vetnej stavby anglickej vety – *there is/ there are*
- postavenie priameho napr. *I met him yesterday.* a nepriameho podmetu napr. *He bought his child a new pair of gloves.*
- postavenie príslovkového určenia vo vete (spôsobu, miesta, času)
- postavenie frekvenčných prísloviak
- postavenie predložky v otázke

3.2 Druhy viet podľa modálnosti a obsahu

- vetné konštrukcie na vyjadrenie rozkazu, zákazu, výzvy a želania
- spôsob tvorenia otázok z hľadiska slovosledu (plnovýznamové, pomocné, modálne)
- otázka na podmet
- otázka na ostatné vetné členy
- *krátka prídavná otázka* napr. *He is ill, isn't he?, He lost his key, didn't he?*
- *zist'ovacie otázky* napr. *Did he know it?, Will they help us?*

3.3 Zápor

- zápor pri pomocných a spôsobových slovesách
- zápor pri plnovýznamových slovesách
- zápor pomocou menných a príslovkových výrazov: *no, nobody, none, never* a pod.

3.4 Komunikatívne funkcie slovesných časov vo vete

- základné pravidlá tvorby súvetí: vzťahových, časových, účelových, prípusťkových
- podmienkové vety – nulové a zmiešané,
- používanie priamej a nepriamej reči
- základné slovesné a nominálne väzby: s infinitívom s časticou *to*, s infinitívom bez častice *to* (napr. *make, let...*), s gerundiom

4. Výslovnosť a intonácia

4.1 Fonetický prepis a jeho znaky

- znaky fonetického prepisu (slovenská a medzinárodná transkripcia)
- správna výslovnosť slov podľa fonetického prepisu

4.2 Výslovnosť

- viazaná výslovnosť
- zásady správnej výslovnosti – aspirované p, t, k, ʔ:,
- dvojhlásky: ai, ei, oi, au, ie, ue
- trojhlásky: eie, aie, oie, aue (symbol sa nedá nájsť v PC)
- obojperné a pernozubné w a v napr. *wet – vet*
- podnebná hláska *n* a zadnopednebná hláska *ng* napr. *thin – think - thing*
- graficky podobné slová napr.: *bad [bæd] - bed [bed]*
- znelá a neznelá podoba *th*
- výslovnosť stiahnutých slovesných tvarov
- správna výslovnosť znelých hlások na konci slov: napr. výslovnosť *k – g, d – t*

4.3 Intonácia

- správna intonácia v rôznych opytovacích vetách (zist'ovacie, opytovacie, vylučovacie)
- rozlišovanie intonácie v krátkych otázkach (question tag)

5. Grafická stránka a pravopis

- význam slovesných tvarov v grafickej podobe: napr. *he' s = he has, he is*

5.1 Pravopis

rozdiely v britskej a americkej angličtine:

- napr. *colour – color, travelling – traveling, centre – center*
- základné pravidlá pravopisu
- písanie veľkých písmen
- písanie interpunkčných znamienok (úvodzovky, čiarka, spojovník)
- písanie veľkých písmen – napr. v názvoch kníh, časopisov, novín a pod.
- množné číslo podstatných mien: -s/es: f – ves, y- ies, oo -- napr. *wife – wives, family – families, foot – feet*
- slovesá: -s, -es napr. *I watch. – he watches, I fly – he flies, I live – he lives* ,koncovka – ed – *I applied, I travelled*
- prídavné mená. – er, -est napr. *nicer – nicest, big – bigger, biggest, happy – happier - happiest*

Francúzsky jazyk

1. Lexika

- slovná zásoba v rozsahu asi 2000 slov,
- viacvýznamovosť slova v rôznych kontextoch (napr. *bouton de chemise, bouton électrique*)
- osvojenie si aspoň 200 lexikálnych jednotiek v jednom odbore podľa vlastnej profesijnej orientácie
- synonymá, homonymá a antonymá
- najfrekvencovanejšie frazeologické spojenia
- tvorenie slov pomocou predpôň, prípon, skladaním (*réveiller+matin = le réveille-matin*)
- používanie prekladového a výkladového slovníka
- bežné skratky – SNCF, TGV, TV5
- rozlišovanie homofónov – *ses – ces – c'est , mais-mai-mes*

2. Morfológia

2.1. Člen

- správne použitie určitého a neurčitého člena v jednotnom a množnom čísle
- uplatnenie elízie člena – *l'hôtel, l'article*
- vynechanie člena – názov dňa, povolanie atď.
- vytvorenie a použitie delivého člena – *du lait, du courage, de la paix*

2.2. Podstatné mená

- rod a číslo podstatných mien
- ženský rod a množné číslo podstatných mien – *les cahiers, les canaux*
- vzťahy medzi slovami a predložkami (v slovenčine skloňovanie)
- tvorenie podstatných mien konverziou /*devoir – le devoir, belle – la belle*/

2.3. Prídavné mená

- ženský rod a množné číslo prídavných mien
- množné číslo zložených prídavných mien (napr. *petit-fils – petits-fils, petite-fille – petites-filles*)
- stupňovanie prídavných mien i tých, ktoré sa stupňujú nepravidelne (*bon, mauvais, petit*)

- používanie prídavných mien, ktorých význam sa mení v závislosti od postavenia vzhľadom na podstatné mená (*ancien*)

2.4. Zámená

- samostatné a nesamostatné osobné zámená (*je parle, sans moi*)
- rozlišovanie použitia samostatných a nesamostatných privlastňovacích zámen (*mon cahier est ici, voilà le tien*)
- ukazovacie zámená a samostatné a nesamostatné (*ce livre, cet hôtel, celui-ci*)
- rozlišovanie použitia samostatných a nesamostatných opytovacích a vzťažných zámen (*quel, lequel*)
- zámená *personne, rien, jamais, aucun*
- zámená *tout* a *tous* v spojení s iným slovným druhom i v samostatnom postavení
- osobné zámená v priamom i nepriamom predmete
- zámená *on, en, y*

2.5. Číslovky

- základné číslovky
- radové číslovky
- číselné podstatné mená od základných čísloviek (*dizaine*)

2.6. Slovesá

- plnovýznamové, pomocné, zvrtné slovesá
- pravidelné a nepravidelné slovesá
- časy a spôsoby týchto sloviess v klade i zápore:
- slovesné časy:
- prítomný, minulé časy (*passé composé, imparfait, plus-que-parfait, passé récent*.)
- budúce časy (*futur proche, futur simple, futur antérieur*)
- prítomný a minulé podmieňovací spôsob,
- subjunktív prítomný)
- rod činný a trpný, prídavné prítomné a minulé, prechodník, infinitív – prítomný a minulé, slovesné podstatné meno
- roztriedenie sloviess podľa neurčitkovej koncovky (*-er, -ir, -re*)
- časovanie sloviess zakončených na (*-ger, -yer, -cer*)
- časovanie sloviess typu *appeler, acheter, espérer, jeter*
- používanie predpony *-re* na vyjadrenie opakovania deja
- používanie výrazov *ne...plus, ne...rien, ne...guère, ne...jamais*

2.7. Príslovky

- tvorenie prísloviess od prídavných mien ženského rodu koncovkou *-ment*
- tvorenie niektorých nepravidelných prísloviess – *vraiment*
- tvary pravidelného i nepravidelného stupňovania prísloviess (*bien – mieux – le mieux, mal – pis – le pis*)

2.8. Predložky

- jednoduché predložky a predložkové spojenia vyjadrujúce miestne, časové, príčinné, spôsobové vzťahy (*devant, chez ...*)
- predložkové väzby podstatných mien, prídavných mien, sloviess
- stiahnutie predložky *à* a *de* s určitými členmi (*au, aux, du, des*)
- viacvýznamovosť niektorých predložiek (*dans la rue, dans une boîte, Il plaît à tout le monde, aller à Paris ...*)

2.9. Spojky

- tvorenie súvetí pomocou spojok (prirad'ovacie a podrad'ovacie)
- rozdielnosť pravopisu niektorých spojok oproti slovenčine

2.10. Citoslovčia

- najbežnejšie citoslovčia v jazykovom prejave (*Ah bon! aha!*)

3. Syntax

- oznamovacia veta
- opytovacia veta – tvorenie pomocou *est-ce-que* a opytovacieho zámena
- priama a nepriama otázka
- neosobné väzby – *il faut, il fait beau*
- infinitívne väzby – *j'aime à chanter, j'aide maman*
- polovetné konštrukcie – *Pour aller au cinéma...*
- prirad'ovacie a podrad'ovacie súvetie
- súslednosť časov
- predložkové väzby sloviess – *jouer du piano, jouer au tennis*

4. Zvuková a grafická stránka jazyka

- grafická realizácia samohláskových, polosamohláskových a spoluhláskových foném v prípadoch odlišných od slovenského jazyka
- viazanie
- rytmus a intonácia viet
- základné pravidlá pravopisu
- písanie a používanie diakritických znamienok
- delenie slov na konci riadku
- znaky fonetického prepisu

Nemecký jazyk

1. Lexika

- osvojenie si aspoň 200 lexikálnych jednotiek v jednom odbore podľa vlastnej profesijnej orientácie
- situačne a vecne primeraná slovná zásoba vrátane internacionalizmov, frazeologických spojení na porozumenie a vyjadrenie určitých obsahov a zámerov (tematické okruhy a jazykové funkcie)
- používanie prekladového slovníka
- najfrekvencovanejšie výrazy štandardnej rakúskej nemčiny
- často používané skratky a skrátene slová
- tvorenie zložených a odvodených slov na základe pravidiel pomocou predpôn a prípon: napr. od slovesa *schreiben* – *abschreiben, beschreiben, die Umschreibung, der Schreibtisch*

2. Morfológia

2.1. Sloveso

- plnovýznamové slovesá v prítomnom čase, v minulom čase (préteritum, perfektum), v budúcom čase .
- modálne slovesá v prítomnom čase, v minulom čase (préteritum): *ich muss, ich musste,*
- slovesá *haben, sein a werden* v prítomnom čase, v minulom čase (préteritum, perfektum), v budúcom čase : *er ist, ich wurde, sie hat gehabt, ich werde haben*
- slovesá s odlučiteľnými, neodlúčiteľnými predponami a zložené slovesá: *mit/nehmen, besuchen, fernsehen*
- rozkazovací spôsob: *sag! seid! sprich! lauf!*
- podmieňovací spôsob *würde + infinitív*

- Konjunktív II pomocných, modálnych slovík: *ich wäre, dürfte*
- prídavné minulé pravidelných a nepravidelných slovík: *gekauft, gefunden*
- prídavné minulé vo funkcii prívlastku: *die gemietete Wohnung*, prídavné prítomné vo funkcii prívlastku: *die lachenden Kinder*
- infinitív s *zu*: *Es beginnt zu regnen.*
- slovesá *haben* a *sein* + infinitív s *zu*: *Ich habe viel zu tun. Das Buch ist zu bekommen.*
- *würde* + infinitív: *Würde Sie mich anrufen?*
- príbehový trpný rod: *Das Auto wird repariert.*
- stavový trpný rod: *Das Auto ist repariert.*
- slovesné spojenia vo význame modálnych slovík: *Du brauchst heute nicht zu arbeiten. Ich habe zu tun.*
- najfrekvencovanejšie predložkové slovesné väzby s datívom a akuzatívom: *sich freuen auf, sich freuen über, sich interessieren für, denken an*

2.2. Podstatné mená

- skloňovanie podstatných mien
- podstatné mená s členom určitým, neurčitým a bez člena
- nezhodný prívlastok v genitíve: *die Stimme des Lehrers*
- podstatné mená utvorené z iných slovných druhov: *der Beamte, die Eins, das Lesen, der Kranke*, spodstatnené prídavné meno po *etwas, nichts, viel, wenig*: *etwas Neues, alles Gute*

2.3. Prídavné mená

- skloňovanie prídavných mien po určitom, neurčitom člene a bez člena: *der kleine Tisch. ein gutes Buch, schwarzer Kaffee*
- stupňovanie prídavných mien (pravidelné a nepravidelné stupňovanie): *kleiner, besser, der liebste, am meisten*
- skloňovanie prídavných mien v 2. a 3. stupni: *meine größerer Bruder, die wichtigste Frage*
- prídavné meno v prísudku a v prívlastku: *mein neues Zimmer, das Auto ist neu*
- prídavné meno s príslovkou: *sehr schön*

2.4. Zámená

- osobné, prívlastňovacie, ukazovacie, neurčité, opytovacie, vzťažné a záporové zámená: *ich, unser, dieser, alle, der, kein*
- zámeno *es* v rôznych funkciách: *Es regnet. Es war einmal ein König.*
- recipročné zámená: *einander, aneinander*
- neurčité zámená *viele, wenige* s prídavným menom: *viele kleine Kinder*

2.5. Číslovky

- základné, radové, násobné, opakovacie číslovky: *eins, der dritte, vierfach, einmal*
- zlomky, desatinné čísla: *ein Drittel, eins Komma fünf*
- skloňovanie radových čísloviek vo funkcii zhodného prívlastku: *die erste Stunde*
- číslovky výpočtu: *erstens, zweitens ...*

2.6. Príslovky

- stupňovanie prísloviak (pravidelné a nepravidelné stupňovanie): *später, lieber*
- príslovky vo funkcii nezhodného prívlastku: *der Bleistift dort*
- zámenné príslovky: *wonach - danach, worüber - darüber*
- smerové príslovky: *hin, her*

2.7. Predložky

- predložky s datívom: *aus, bei, mit, nach von zu, seit, von - bis, ab*
- predložky s akuzatívom: *durch, für, gegen, ohne, um*
- predložky s datívom a akuzatívom: *an, auf, in, vor, hinter, über, unter, neben, zwischen*

2.8. Častice

- vetné častice: *ja, nein, doch*

2.9. Zápor

- zápor *nicht, nein, kein, nicht mehr, kein mehr, nie, niemals, keinesfalls, niemand*

3. Syntax

3.1. Jednoduchá veta

- základné vetné modely oznamovacích, opytovacích a rozkazovacích viet: *Er fährt heute ab. Heute fährt er ab. Wann kommst du? Hast du heute Zeit? Wiederhole es bitte!*
- vetný rámec: *Ich kann heute nicht kommen. Ich stehe um sieben Uhr auf. Er hat in Berlin gelebt.*
- vety s porušením vetného rámca: *Das Kind fängt an zu laufen.*

3.2. Súvetie

- používať priraďovacie spojky: *und, aber, oder, sondern, denn: Er kommt nicht, denn er hat keine Zeit.*
- používať priraďovacie spojky *darum, deswegen, dann, deshalb, trotzdem, also: Ich war nicht da, deshalb weiß ich nichts davon.*
- používať dvojčlenné (párové) spojky *nicht nur ... sondern auch, weder... noch, entweder... oder: Ich bin weder in Mathe gut, noch in Chemie*
- vytvoriť vedľajšiu vetu so správnym slovosledom
- vytvoriť vedľajšiu vetu vo forme hlavnej vety: *Er hat gesagt, er will heute zu Hause bleiben.*
- vytvoriť predmetové vety so spojkou *dass*, neurčitkovú vetu s *zu*: *Ich nehme an, dass du sie kennst. Es freut mich Sie zu sehen.*
- vytvoriť predmetové vety so spojkou *ob*: *Sie haben nicht gewusst, ob ich komme.*
- vytvoriť nepriamu otázku: *wer, wie was, ob.... Ich weiß nicht, wer angerufen hat.*
- vytvoriť nepriamu otázku so zámenou príslovkou *woran, wonach: Ich weiß nicht, woran du denkst.*
- vytvoriť vzťažné vety so vzťažnými zámenami v nominatíve, akuzatíve, datíve a vzťažnými zámenami, pred ktorými stojí predložka: *Der Mann, der/den/dem/mit dem*
- vytvoriť príslovkové vety časové so spojkami *wenn, als, bevor, bis, während... Während ich lernen musste, spielte meine Schwester Klavier. Nachdem du angerufen hattest, ging ich schlafen.*
- vytvoriť príslovkové vety účelové so spojkou *damit*, vety s neurčitkom *um... zu: Komm her, damit wir dich hören. Ich fahre ins Gebirge, um dort zu wandern.*
- vytvoriť podmienkové vety a so spojkami *wenn, :* *Wenn ich Zeit hätte, käme ich.*
- vytvoriť príslovkové vety prípustkové so spojkou *obwohl: Obwohl ich viel Arbeit habe, lese ich ein Buch.*
- vytvoriť porovnávacie vety so spojkami *je...desto: Je mehr ich darüber nachdenke, desto leichter scheint mir das Problem zu sein.*
- vytvoriť príčinné vety so spojkou *weil: Ich war überrascht, weil er kein Wort gesagt hat.*
- vytvoriť príslovkovú vetu spôsobovú so spojkami *wie, als, als ob, statt dass (statt zu), ohne dass (ohne zu): Der Film war viel schöner, als ich erwartet habe.*
- vytvoriť príslovkové vety dôsledkové so spojkami *so dass, ...so...dass. Es kamen so wenige Leute, dass die Diskussion nicht stattfand.*

4. Výslovnosť a intonácia

- správna intonácia a výslovnosť
- vetný a slovný prízvuk
- pravidlo o asimilácii *das ist*
- vyslovovanie hlások *ä, ü, ö Mädchen, hübsch, böse*
- vyslovovanie hlások *e* napr. v slovách *sehen, lesen*

5. Pravopis

- základné princípy platného pravopisu (do roku 2005 je platný aj starý pravopis)
- základné princípy nového pravopisu
- najdôležitejšie pravidlá písania malých a veľkých písmen
- pravidlá interpunkcie
- pravidlá delenia slov na konci riadku, delenie slov na slabiky

zoznam nepravidelných slovies:

beginnen, biegen, bieten, binden, bitten, bleiben, essen, fahren, fallen, finden, fliegen, fressen, frieren, geben, gehen, gewinnen, halten, hängen, heißen, helfen, kommen, laden, lassen, laufen, lesen, liegen, nehmen, raten, rufen, scheinen, schlafen, schlagen, schließen, schneiden, schreiben, schwimmen, sehen, singen, sitzen, sprechen, springen, stehen, steigen, sterben, streiten, tragen, treffen, treiben, trinken, tun, vergessen, verlieren, wachsen, waschen, werben, ziehen.

Ruský jazyk

1. Lexika

- slovná zásoba v rozsahu 2000 - 2500 lexikálnych jednotiek vrátane zdvorilostnej rečovej etikety a stálených slovných spojení
- osvojenie si aspoň 200 lexikálnych jednotiek v jednom odbore podľa vlastnej profesijnej orientácie
- 500 lexikálnych jednotiek určených na receptívne osvojenie si pri čítaní a počúvaní s porozumením
- významové rozdiely medzi slovenčinou a ruštinou
- tvorenie nových slov predponami, príponami, skladaním, odvodzovaním
- synonymá, antonymá, homonymá a viacvýznamové slová
- viacvýznamovosť slov v rôznych kontextoch
- frekventované skratky a skrátené slová
- používanie rôznych druhov slovníkov: prekladový, výkladový, frazeologický

2. Morfológia

2.1 Podstatné mená

- rod a číslo podstatných mien
- životné a neživotné podstatné mená, správne tvorenie 4. pádu množného čísla
- skloňovanie podstatných mien podľa tvrdých a mäkkých skloňovacích vzorov
- skloňovanie frekventovaných podstatných mien neproduktívneho typu (brat, drug, syn, put', mať, doč, imia, vremena ...)
- tvorenie 1. pádu množ. čísla frekventovaných podstatných mien koncovkou -a/-ja (adresa, berega, učitelja, pojezda ...)
- predložkové väzby podstatných mien
- nesklonné podstatné mená

2.2 Prídavné mená

- skloňovanie prídavných mien a spodstatnelých prídavných mien podľa tvrdého a mäkkého skloňovacieho vzoru
- tvorenie synonym, antonym k prídavným menám
- jednoduchý a opisný tvar 2. stupňa prídavných mien
- opisný tvar 3. stupňa prídavných mien

- frekventované krátke tvary prídavných mien
- tvary privlastňovacích prídavných mien (otcov, mamin)

2.3 Zámená

- tvary osobných a privlastňovacích zámen vo všetkých pádoch
- tvary opytovacích a vzťahových zámen (kto, čo, koho, ktorý, čej)
- ukazovacie zámená (etot, tot)
- neurčité a záporné zámená (čo-to, kto-ni, nikto, ničto, nikoho...)

2.4 Číslovky

- základné a radové číslovky
- tvary základných čísloviek od 1 - 1 000 000
- tvary radových čísloviek a skloňovať ich
- väzby základných čísloviek s počítaným predmetom (podstatným menom)
- tvary čísloviek v dátumoch a letopočtoch
- rozdiel hodnôt (staršie na 5 let, vyšie na 2 metra)
- približnosť (let 30, časov v šesť)
- čas (polovina piatogo, bez desiatí vosem)

2.5 Slovesá

- neurčitok sloves
- časovanie sloves v prítomnom čase
- tvary zvrtných sloves a časovať ich, poznať rozdiely v porovnaní so slovenčinou (igrať, stať, ostať...)
- časovanie sloves s príponou -ova-, -eva- (tancevať, risovať)
- časovanie vybraných sloves so zmenou kmeňovej spoluhlásky (pisať...)
- časovanie vybraných neproduktívnych sloves (byť, jesť, piť, dať, dávať, byť, jechať, žiť, ídť, otvoriť, nadeť, stať)
- slovesá pohybu (ídiť - chodiť, jechať - jezdiť...)
- slovesá pohybu s predponami (vyjti - uji, príjechať, dojechať...)
- modálne slovesá (moč, choteť...)
- lexikálny význam dokonavých a nedokonavých sloves
- tvary budúceho času sloves
- minulého času sloves
- rozkazovací spôsob sloves
- podmienovací spôsob (minulý čas + častica by)

2.5 Príslovky

- tvorenie prísloviak odvodzovaním od prídavných mien, podstatných mien, zámen, čísloviek a ich používanie vo vetách
- neurčité a záporné príslovky s časticami (-ni, -to, ni-)
- jednoduchý a opisný tvar 2. a 3. stupňa prísloviak
- modálne príslovky (nado, nužno, neľzia...)

2.6 Predložky

- predložky s podstatnými menami a zámenami, predložkovými väzbami vyjadriť predmetové a príslovkové vzťahy
- význam predložiek s, iz, o, ob, u, na, v, za, nad, pod, pered, po, do, vokrug, ot, posle, dľa a správne ich použiť
- odlišná forma predložiek interferujúcich so slovenským jazykom (protiv, medzi, sredi, okolo, čerez)

2.7 Spojky

- priradovacie spojky: i, tože, takže, ni-ni, no, a, ili, ili-ili, potomu, poetomu

- podrad'ovacie spojky: čto, čtoby, kogda, jesli, choťa, potomu čto

3. Syntax

- oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie vety
- tvorenie opytovacích a rozkazovacích viet z oznamovacích viet
- kladné a záporné vety
- úplný, čiastočný a zosilnený zápor vo vete (net, ne, ni)
- jednoduché vety s neurčitkom sloviess (vyjadrenie žiadosti, prosby, rady)
- vety s modálnymi slovami (nužno, nado, neľzia, *neobchodimo*, dolžen, *prid'otsia*)
- vyjadrenie slovenského slovesa mať/nemať v rôznych významoch (mať vo vlastníctve, mať povinnosť, mať možnosť, mať rád ...)
- vyjadrenie slovenského slovesa byť/nebýť v rôznych významoch (nachádzať sa, existovať, sponový význam)
- častica li
- rozdiel vo väzbe medzi ruskými a slovenskými slovesami:
bez predložky: želať, prosiať , dobyťsia (čego?), pozdravľať, blagodarit', zabyť, prostiať (kogo?), boleť (čem?, za kogo?) , vladeť, uvlekaťsia (čem?) ...
zapamätať si rozdiel vo väzbe medzi ruskými a slovenskými slovesami s predložkou: igrať v (čto?), učastvovať v (čom?), boleť za (kogo?), vyjti zamuž za (kogo?), ženiťsia na (kom?), gotoviťsia k (čemu?), vspomniť, zabotiťsia o (kom, čom?), lečiťsia ot (čego?), pozdravľať s (čem?) ...

4. Výslovnosť a intonácia

- výslovnosť:
- tvrdých a mäkkých spoluhlások
- tvrdých a mäkkých slabík (s jotovanými a nejotovanými samohláskami, s tvrdým a mäkkým znakom)
- samohlások v prízvučnej a neprízvučnej pozícii (redukciiu)
- zvratnej častice -sia (-tsia, -ťsia)
- adjektívnych koncoviek -ogo, -ego
- spoluhláskových skupín: -čt-, -čn-, -gk-, -gč-, -stn-, -zdn-, -lnc-
- zdvojených spoluhlások -nn-, -ss-, -ll- ...
- spoluhlások na konci slova (spodobovanie): -ov, ...
- predložiek v, s, ot, k, bez, ob so slovami začínajúcimi sa na samohlásku (v okne, s otcom, ob etom)
- stály a pohyblivý prízvuk v osvojených slovách
- rytmus a intonáciu oznamovacích, opytovacích, rozkazovacích a zvolacích viet

5. Grafická stránka a pravopis

- písanie všetkých malých i veľkých písmen ruskej abecedy
- rozdiely medzi hláskou a písmenom
- ruská azbuka v abecednom poriadku
- mäkkosť a tvrdosť párových spoluhlások
- j v rôznych polohách
- písanie samohlások po spoluhláskach ž, č, š, šč, c
- pravopis slabík gi, ki, chi
- písanie záporovej častice ne pri slovesách
- mäkký znak v slovesných tvaroch
- pravopis zdvojených spoluhlások vo frekventovaných ruských a prevzatých slovách (russkij, Rossija, klass, iskusstvo)
- písanie predpôn raz-/ras-, iz-/is-, voz-/vos-, bez-/bes-

- pravidlá písania názvov príslušníkov národov a obyvateľov miest
- veľké písmená v názvoch štátov a dôležitých medzinárodných organizácií a sviatkov
- názvy národov, národností a obyvateľov miest
- písanie čiarky (za oslovením, pred a za slovom požalujsta)
- interpunkčné znamienka v osvojených typoch viet